

Öppna geodata från kommuner

- ENKÄT VÅREN 2019

Sammanfattning

Rapporten sammanfattar resultaten av en enkät om öppna geodata som SKL skickade ut till kommunerna våren 2019. Svarefrekvensen var relativt hög; 76 %. 35 kommuner uppger att de tillhandahåller öppna geodata.

I dessa kommuner har det framförallt varit tjänstepersoner som varit drivande i frågan. I endast åtta kommuner har även politikerna drivit frågan.

Orsakerna till att kommuner ännu inte valt att öppna geodata skiljer sig något mellan kommuner mindre resp större än 20 000 invånare. I de mindre kommunerna uppges framförallt brist på resurser och kunskap, medan de större framförallt hänvisar till intäktsförluster och andra prioriteringar.

Om enkäten

Syfte

I Sverige delfinansierar bl.a. kommuner och Lantmäteriet verksamheten för grundläggande geodata (geografisk information, mät- och kart) genom nyttjanderättsavgifter. Flera kommuner har under några år valt att istället anslagsfinansiera verksamheten och tillhandahålla s.k. öppna geodata.

SKL skickade ut en liknande enkät 2014 och vi ville följa utvecklingen mot öppna geodata hos våra medlemmar. Vi behövde också samla in ekonomiska underlag inför en eventuell framtida statlig finansiering av öppna geodata i samhället.

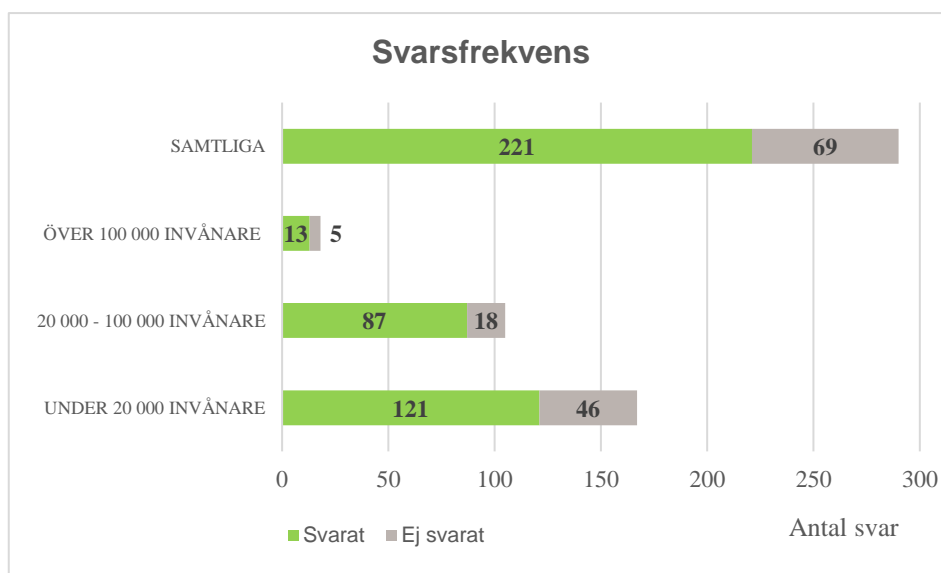
Finansiering av öppna data har aktualiserats inte minst av det omarbetade PSI-direktivet och regeringens uppdrag till Lantmäteriet att leverera underlag till Sveriges förhandlingar med EU-kommissionen. Myndigheten ska dels identifiera de värdefulla datamängder som bör tillhandahållas som öppna data och vilka aktörer som i så fall blir berörda, dels analysera de budgetära konsekvenserna av tillhandahållandet. Lantmäteriet ska dessutom redovisa de samhällsekonomiska nyttorna med ett sådant tillgängliggörande. Uppdraget redovisas senast 17 januari 2020, men kommer troligen att få en förlängning. SKL och kommunrepresentanter medverkar i arbetet.

Förutsättningar

Öppna data definierades i enkäten som ”information från offentliga organisationer som finns tillgänglig för vem som helst att använda, återanvända och distribuera utan andra förbehåll än källangivelse och vidarelicensiering”.

Enkäten skickades ut 2019-03-06 och stängdes 2019-04-09 efter tre stycken påminnelser. Vi sände enkäten via kommunens registrator med uppgift om att tilltänkt respondent var ansvarig chef för geodataverksamheten i kommunen.

Enkäten besvarades av 221 stycken kommuner, dvs en svarsfrekvens på 76 %. 2014 var svarsfrekvensen endast 51 %, vilket tyder på att medvetenheten om öppna geodata har ökat bland våra medlemmar.

Antal svar från kommuner totalt och uppdelat utifrån olika invånarantal.

Enkätens frågor

- Frågorna 1 och 6 ställdes till samtliga kommuner.
- Fråga 2 och 3 ställdes till de kommuner som i fråga 1 angett att de tillhandahåller öppna geodata.
- Fråga 4 och 5 ställdes till de kommuner som i fråga 1 angett att de *inte* tillhandahåller öppna geodata.

1. Tillhandahåller kommunen öppna geodata?
2. Vilka uppgifter tillhandahåller er kommun som öppna geodata?
3. Av vilka drevs frågan om att publicera öppna geodata?
4. Vilka är skälen till att kommunen valt att *inte* publicera öppna geodata?
5. Kommer er kommun att tillhandahålla öppna geodata under 2019 eller 2020?
6. Ställer kommunens invånare och företag krav på att kommunen ska tillhandahålla öppna geodata, alternativt fler öppna geodatamängder?

Dessutom ställdes frågor angående kommunernas kostnader för produktion av geodata samt finansieringen av denna. Dessa uppgifter kommer att analyseras i särskild ordning.

Enkätresultat

Redovisning

Enkätsvaren presenteras i grupper av kommuner baserade på deras invånarantal.

- Över 100 000 invånare
- Mellan 20 000 och 100 000 invånare
- Under 20 000 invånare

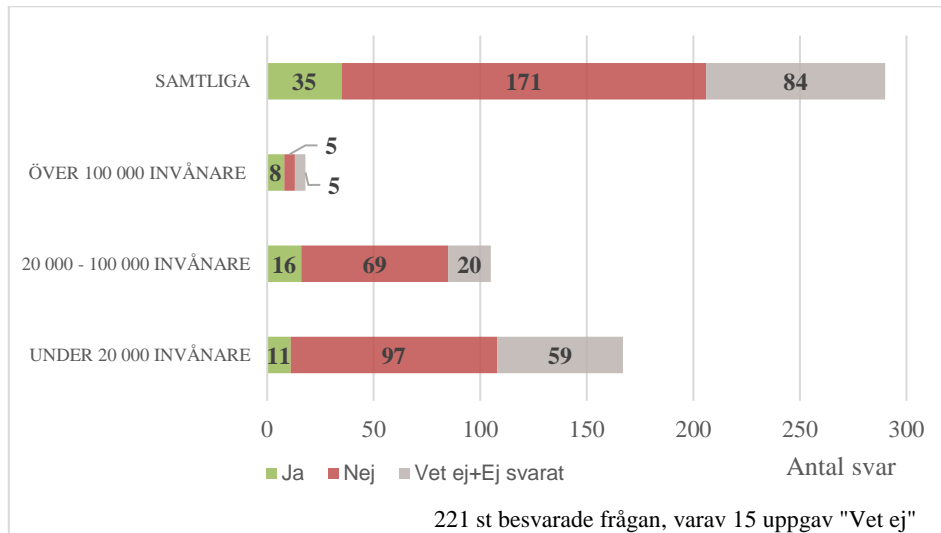
När det gäller frågan om orsak att inte ha öppnat geodata redovisas dock de två befolkningsrikaste grupperna sammanslagna.

Det är förhållandevis få kommuner som uppger att de tillhandahåller öppna data. För att inte missleda läsaren har vi valt att presentera resultaten i antal svar, inte i procent av antal svarande.

Enkät svar

Fråga till samtliga respondenter:

Tillhandahåller kommunen öppna geodata?

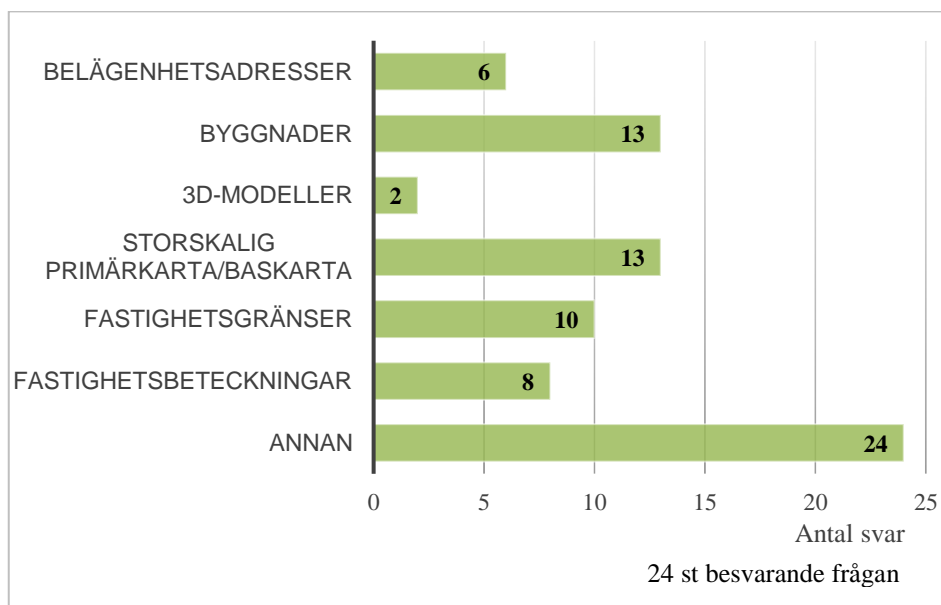

35 kommuner uppger att de tillhandahåller öppna geodata och det förefaller vanligare ju större befolkning kommunen har. 2014 var det endast en kommun som angav att de hade öppnat geodata; Stockholm.

Vi har dock inte ställt frågan om hur informationen är strukturerad eller hur tillhandahållandet går till. Inte heller har vi frågat om man följer någon standard. Vår kortfattade definition av begreppet ”öppna data” medger således olika alternativ.

Fråga till respondenter som uppger att de tillhandahåller öppna geodata:

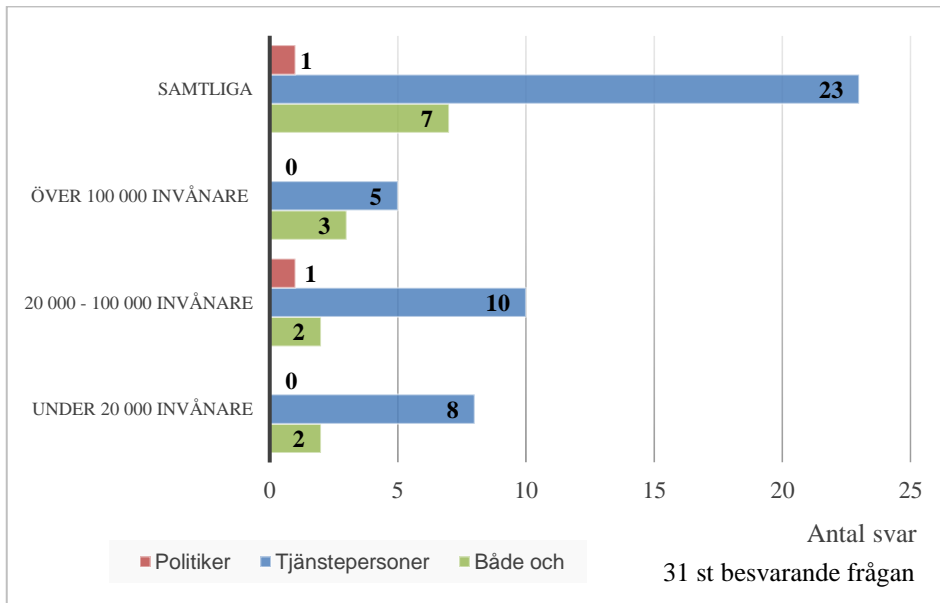
Vilka uppgifter tillhandahåller kommunen som öppna geodata?

Andelen ”annan data” är relativt stor. Ett axplock bland svaren:

- Detaljplaner
- Fastighetsgränser
- LIS-områden, Vindkraftsområden
- Vandringleder badplatser återvinning
- Flygbilder, kommunal service , turistinformation, Radon, Statistik, Infrastruktur
- Förskolor, Skolor, Parkeringar, boenden
- Motionsspår, gatumittlinje, stompunkter, kvartersnamn, lediga tomter, höjdsystemsbytesområden
- Nyko-områden
- Stompunkter, skolor och förskolor, trafikmätningpunkter
- Bakgrundkarta, Ortofoto, Points of interest
- Blandad kartmaterial från olika verksamheter
- Småskalig kartinformation, (vandningsleder, badplatser mm)
- Trafikbuller karttjänst WMS, WMS-tjänst Mätstationer Luft
- Minecraft-modeller över hela kommunen, Luftkvalitet karttjänst WMS

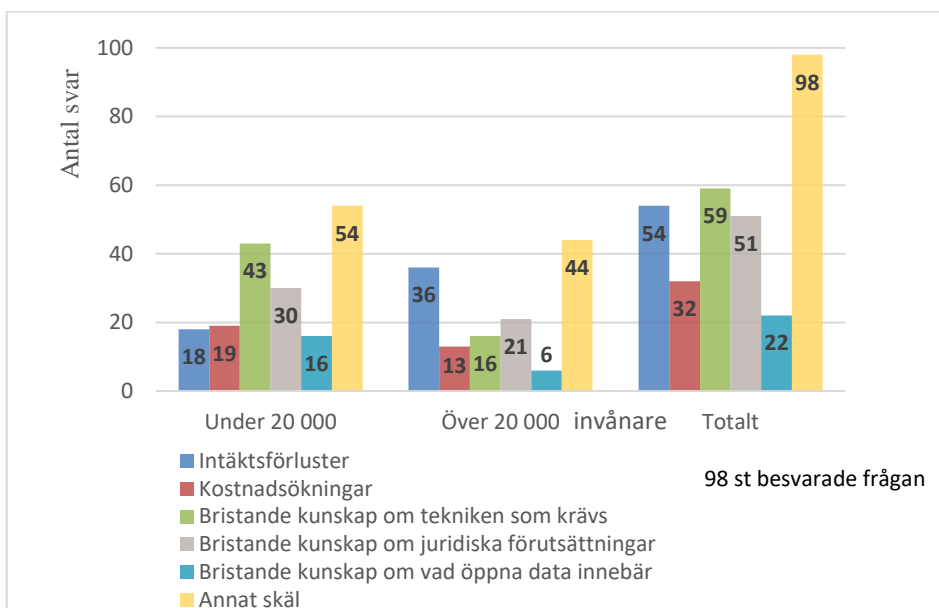
Fråga till respondenter som uppger att de tillhandahåller öppna geodata:
Vilka drev frågan om att publicera öppna geodata?

Det vanligaste är att frågan om öppna data drivs av tjänstepersoner. Endast i åtta av de 31 kommuner som besvarat frågan har politiken varit drivande.

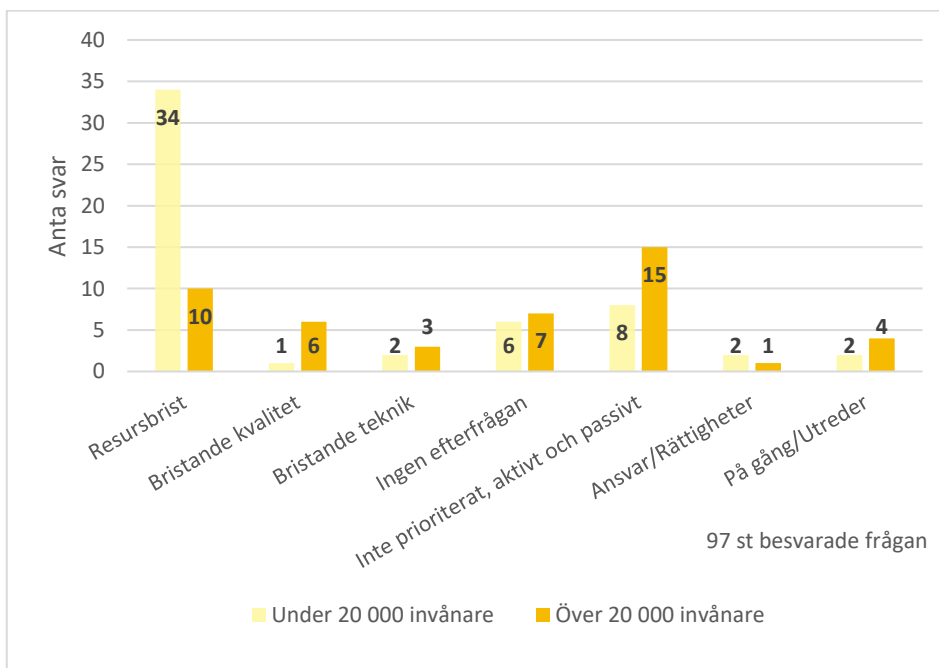
Fråga till respondenter som uppger att de *inte* tillhandahåller öppna geodata:

Vilka är skälen till att kommunen valt att *inte* publicera öppna geodata?

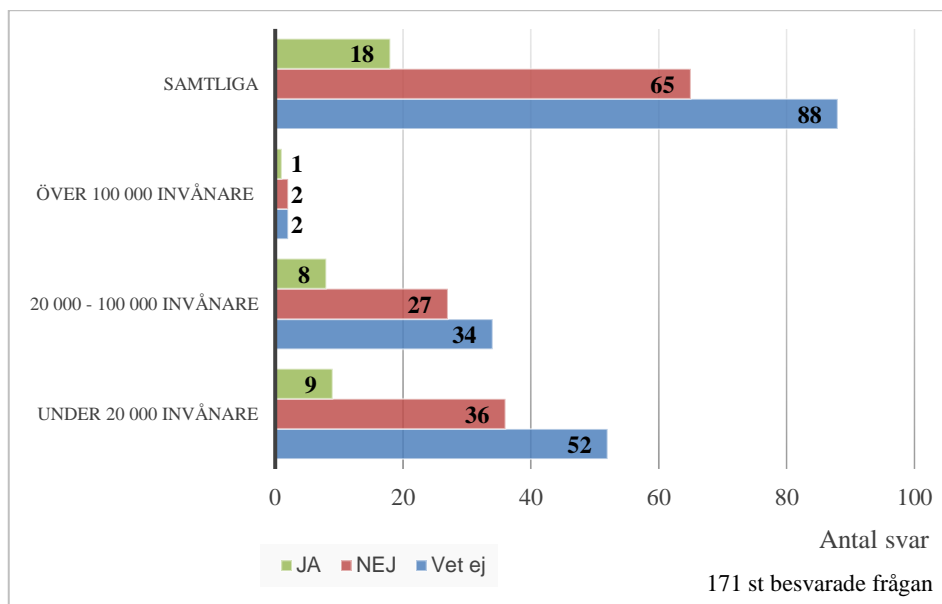

Även här är andelen svar som anger ”annat” stor. Sammanfattning av de vanligaste angivna orsakerna enligt nedan:

Annat skäl:

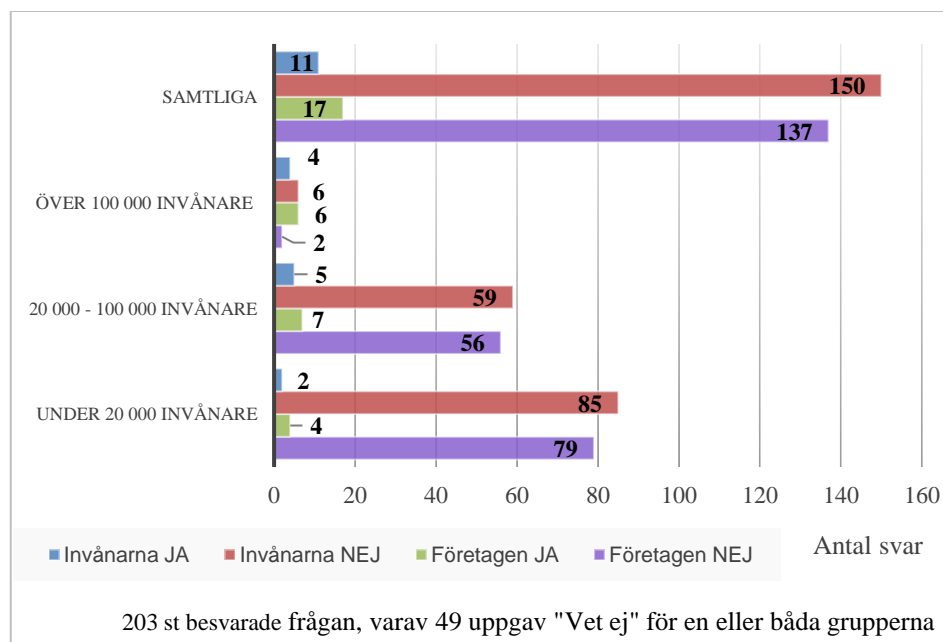
Fråga till respondenter som uppger att de *inte* tillhandahåller öppna geodata:
Kommer kommunen att tillhandahålla öppna geodata under 2019 eller 2020?

Till de 35 kommuner som uppger att de redan idag tillhandahåller öppna geodata verkar åtminstone 18 kunna tillfogas år 2020.

Fråga till samtliga respondenter:

Ställer kommunens invånare och företag krav på att kommunen ska tillhandahålla öppna geodata, alternativt fler öppna geodatamängder?

Med tanke på den uppmärksamhet som öppna data har i samhällsdebatten kan det tyckas märkligt att kravbilden från presumtiva brukare upplevs som så låg.

Av de kommuner som anger att öppna data är efterfrågade; elva av invånarna och 17 av företagen, är det endast fyra resp. sex kommuner som uppger att de idag tillhandahåller öppna geodata.

Av de 35 kommuner som idag tillhandahåller öppna geodata är det endast sex stycken som uppger att data är efterfrågad av endera eller båda målgrupperna. 16 stycken svarar att data inte är efterfrågad alls och resterande del, 13 stycken, kan inte bedöma behovet.

Öppna geodata från kommuner

- enkät våren 2019

Upplysningar om innehållet
Marianne Leckström, marianne.leckstrom@skl.se

© Sveriges Kommuner och Landsting, 2019
Text: Marianne Leckström
Illustration/foto: Marianne Leckström